

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Ime propisa: Prvi fakultativni protokol uz međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

Datum donošenja: 16. decembra 1966. godine

Donosilac: Ujedinjene nacije

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ MEĐUNARODNI PAKT O GRAĐANSKIM I POLITIČKIM PRAVIMA

Države ugovornice ovog Protokola,
Smatrajući da bi što boljem obezbjeđenju postizanja ciljeva Pakta o građanskim i političkim pravima (dalje nazvan "Pakt") i primjene njegovih odredaba, odgovaralo da se ovlasti Komitet za ljudska prava, uspostavljen na osnovu četvrtog dijela ovog Pakta (dalje nazvan "Komitet"), da primi i razmatra, kao što je predviđeno u ovom Protokolu, predstavke koje potiču od pojedinaca koji tvrde da su žrtve kršenja nekog od prava izloženih u Paktu,

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

Svaka država ugovornica Pakta koja postane strana ugovornica ovog Protokola priznaje da je Komitet nadležan da prima i razmatra predstavke koje potiču od pojedinaca koji spadaju pod njenu nadležnost a koji tvrde da su žrtve kršenja od strane te države ugovornice bilo kog prava navedenog u Paktu. Komitet neće primati nikakva saopštenja koja se tiču države ugovornice Pakta koja nije stranka ovog Protokola.

Član 2.

Pod uslovom iz odredaba člana 1. svaki pojedinac koji tvrdi da je žrtva kršenja ma koga od prava navedenih u Paktu i koji je iscrpio sva raspoloživa unutrašnja pravna sredstva, može podnijeti Komitetu na razmatranje pismenu predstavku.

Član 3.

Komitet neće prihvatiti nijednu predstavku podnijetu na osnovu ovog Protokola ako je nepotpisana ili za koju smatra da predstavlja zloupotrebu prava na podnošenje takvih predstavi, ili da je nespojiva s odredbama Pakta.

Član 4.

1. Pod uslovima iz odredaba člana 3. Komitet stavlja do znanja svaku predstavku koja

mu je podnijeta državi ugovornici ovog Protokola za koju se navodi da je prekršila neku od odredaba ovog Pakta.

2. U toku sledećih šest meseci pomenuta država će dostaviti Komitetu pismena objašnjenja ili izjave rasvetljavajući pitanje i navodeći, prema potrebi, sve mjere koje je eventualno preduzela da bi popravila situaciju.

Član 5.

1. Komitet će razmotriti predstavke primljene na osnovu ovog Protokola vodeći računa o svim pismenim obaveštenjima koja su mu podnijeli pojedinci i zainteresovana država.

2. Komitet neće razmatrati nijednu predstavku pojedinaca ako se nije uvjerio:

a) da se isto pitanje već ne razmatra u postupku pred nekim drugim međunarodnim organom za ispitivanje ili rešavanje,

b) da je pojedinac iscrpio sva raspoloživa unutrašnja pravna sredstva. Ovo se pravilo ne primijenjuje ako je postupak po žalbi produžen preko razumnog roka.

3. Komitet će održavati nejavne sednice kada bude razmatrao predstavke predviđene ovim Protokolom.

4. Komitet će upoznati sa svim što je ustanovio zainteresovanu državu ugovornicu i pojedinca.

Član 6.

Komitet uključuje u godišnji izveštaj, koji sačinjava shodno članu 45. Pakta, sažeti pregled svojih djelatnosti na osnovu ovog Protokola.

Član 7.

U očekivanju ostvarenja ciljeva rezolucije 1514 (XV), usvojene od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 14. decembra 1946. koja sadrži Deklaraciju o davanju nezavisnosti kolonijalnim zemljama i narodima, odredbe ovog Protokola neće ni u čemu ograničavati pravo peticije koje je ovim narodima dato Poveljom Ujedinjenih nacija i drugim međunarodnim konvencijama i instrumentima zaključenim pod okriljem Ujedinjenih nacija ili njenih specijalizovanih ustanova.

Član 8.

1. Ovaj Protokol je otvoren za potpisivanje svakoj državi koja je potpisala Pakt.

2. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji svake države koja je ratifikovala Pakt ili mu je pristupila. Instrumenti ratifikacije deponovaće se kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

3. Ovaj Protokol biće otvoren za pristupanje svakoj državi koja je ratifikovala Pakt ili mu je pristupila.

4. Pristupanje će se izvršiti deponovanjem instrumenata o pristupanju kod

generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

5. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija obavijestiće sve države koje su potpisale ovaj Protokol, ili su mu pristupile, o deponovanju svakog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 9.

1. Pod uslovom stupanja na snagu Pakta, ovaj Protokol stupiće na snagu tri mjeseca poslije deponovanja kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija desetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

2. Za svaku državu koja ratifikuje ovaj Protokol ili mu pristupi poslije deponovanja desetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, pomenuti Protokol će stupiti na snagu tri mjeseca poslije deponovanja od strane ove države njenog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 10.

Odredbe ovog Protokola primenjivaće se, bez ikakvog ograničenja i izuzetka, na sve jedinice federativnih država.

Član 11.

1. Svaka država ugovornica ovog Protokola može predložiti njegovu izmjenu ili dopunu i njihov tekst dostaviti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Generalni sekretar će potom proslijediti sve predložene izmjene ili dopune državama ugovornicama ovog Protokola, tražeći od njih da mu saopšte da li žele sazivanje konferencije država ugovornica radi razmatranja tih prijedloga i glasanja o njima. Ako se najmanje jedna trećina država izjasni u prilog ovog sazivanja, generalni sekretar će sazvati konferenciju pod okriljem Ujedinjenih nacija. Svaka izmjena ili dopuna koju je usvojila većina država ugovornica prisutnih na konferenciji i koje učestvuju u glasanju podliježe odobrenju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija.

2. Ove izmjene ili dopune stupaju na snagu kada ih odobri Generalna skupština Ujedinjenih nacija i prihvati dve trećine država ugovornica ovog Protokola, saobrazno njihovim ustavnim postupcima.

3. Kada ove izmjene ili dopune stupe na snagu, one su obavezne za sve države ugovornice koje su ih prihvatile, dok druge države ugovornice ostaju vezane odredbama ovog Protokola i svakom izmjenom i dopunom koju su ranije prihvatile.

Član 12.

1. Svaka država ugovornica može, u svako doba, otkazati ovaj Protokol putem pismenog saopštenja upućenog generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Otkaz proizvodi dejstvo tri mjeseca od dana kada je generalni sekretar primio saopštenje.

2. Otkaz neće sprečiti primjenu odredaba ovog Protokola na svako saopštenje podnijeto na osnovu člana 2. prije nego što otkaz proizvede dejstvo.

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Član 13.

Bez obzira na saopštavanja predviđena u stavu 5. člana 8. ovog Protokola, generalni sekretar Ujedinjenih nacija će obavijestiti sve države koje se pominju u stavu 1. člana 48. Pakta:

- a) o potpisima stavljenim na ovaj Protokol i o instrumentima ratifikacije i pristupanja deponovanim shodno članu 8,
- b) o datumu stupanja na snagu ovog Protokola shodno članu 9. i o datumu stupanja na snagu svake izmjene ili dopune predviđene u članu 11,
- c) o otkazima koji su učinjeni shodno članu 12.

Član 14.

1. Ovaj Protokol, čiji su tekstovi na engleskom, kineskom, španskom, francuskom i ruskom podjednako vjerodostojni, deponovaće se u arhivi Ujedinjenih nacija.
2. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija dostaviće ovjerene prepise ovog Protokola svakoj državi na koju se odnosi član 48. Pakta.